

Çocuk ve Ergenlerle Psikolojik Danışmada İnsancıl Yaklaşımlar

Dr. Selen Demirtaş-Zorbaz

İnsancıl Yaklaşımlar

Çocukların büyümek ve başarmak için **olumlu saygı ve öz değere** ihtiyacı vardır.

İçerik

01
Sosyotarihsel
Bağlam

02
İnsancıl Yaklaşımın
Temsilcileri

03
Psikolojik Danışma
Uygulamaları

04
Psikolojik Danışma
Teknikleri

Sosyotarihsel Bağlam

II. Dünya Savaşı sonu

Büyük Buhran sonu

1946 Ulusal Ruh Sağlığı Yasası (ABD)

Savaştan dönen askerlerin talepleri

Psikoterapilerin etkililiğinin kanıtlanması

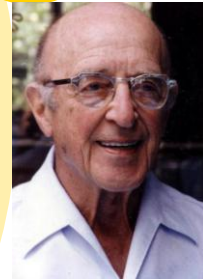
İnsancıl Psikolojinin Beş Temel İlkesi

1. İnsanlar, insan olarak bir bütünün parçalarının toplamıdır. İnsanlar bileşenlerine indirgenemezler.
2. İnsanların varoluşları hem kendilerine özgü bir bağlamda hem de evrensel bir ekolojide gerçekleşir.
3. İnsanlar farkındadır ve farkında olduklarının da farkındadır, yani bilinçlidir.
4. İnsanların seçimleri ve bununla birlikte sorumlulukları da vardır.
5. İnsanlar amaçlı davranır ve hedef belirler; gelecekte olaylara neden olduğunun farkındadır ve anlam, değer ve yaratıcılık ararlar.

İnsancıl Yaklaşımın Temsilcileri

Virginia Axline ve Carl Rogers

Koşulsuz olumlu saygı

Empatik anlayış

Uyum

Gerçek Benlik – İdeal Benlik

Değerli Olma Koşulu

Çocuklara sevimliliği ve kabul edilmeleri için;

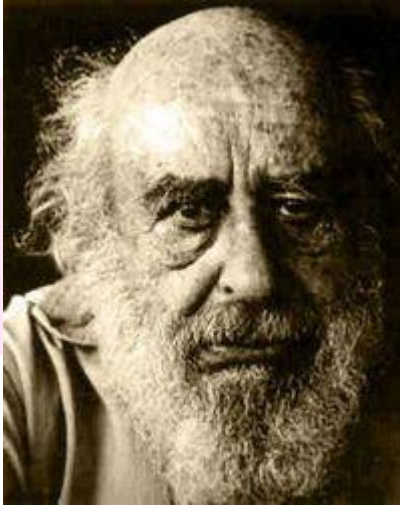
1. Yetişkinleri memnun edecek şekilde davranma
2. İyi notlar alıp almama vb. koşullar sunulmuş olabilir.

Yönlendirilmemiş Oyun Terapisi (Çocuk Merkezli Oyun Terapisi)

Gestalt Terapi

Fritz Perls

Violet Oaklander

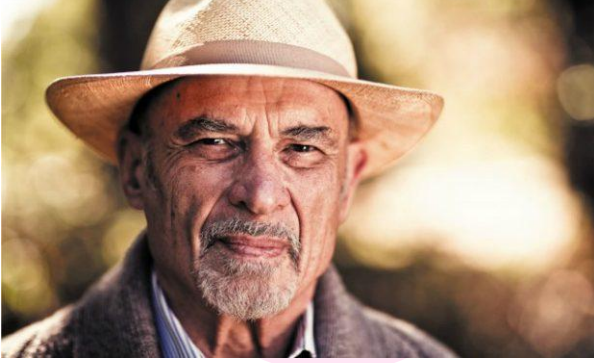
Dođru ortam sağlanırsa bireyler kendi sorunlarını çözebilir.

Dođru ortam;

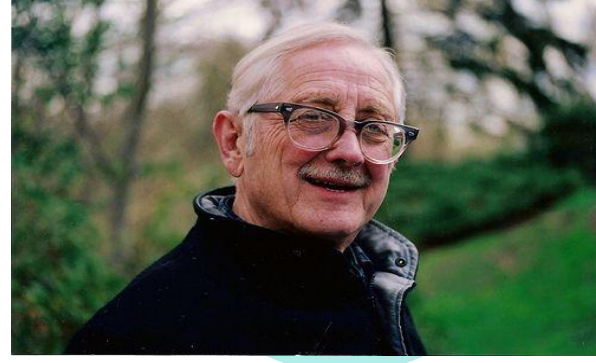
1. Kişinin duyuları ve duygularıyla temasta olması
2. Şimdi ve burada olma
3. Özgün olma kapasitesi
4. İsteklilik

Bitirilmemiş işler

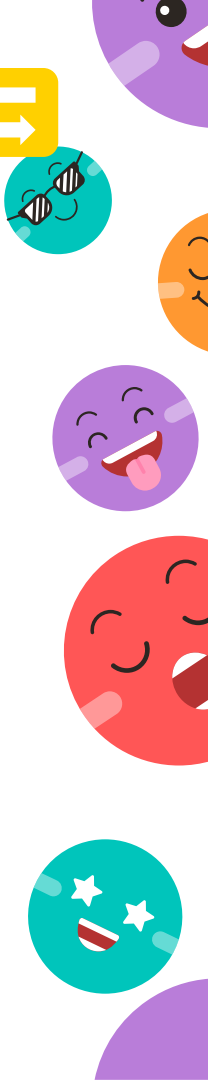
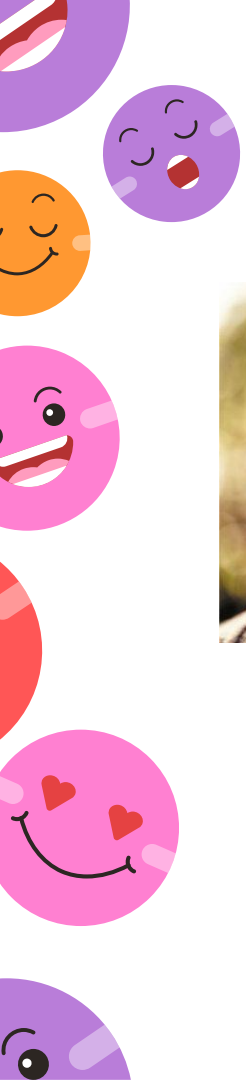
Varoluşçu Yaklaşım

Irvin Yalom

Clark Moustakas

İnsan Deneyiminin Dört Alanı

1. İzolasyon
2. Anlamsızlık
3. Ölüm
4. Özgürlük

Bu alanlardaki sorgulamalar genellikle orta ve geç ergenlikte ortaya çıkabilir.

Alıştırma

1. Çocukluk ve ergenlik dönemindeki kendi varoluşsal deneyimlerinizi nasıl anlamdırıyorsunuz?
2. Varoluşçu yaklaşımların genç danışanlar için uygulanabilir olduğuna inanıyor musunuz? Neden?

İlişkisel Oyun Terapisi (Clark Moustakas)

1. Çocuğun potansiyeline inanma
2. Çocuğun sözlü ve sözsüz ifadelerini kabul etme
3. Çocuğa saygı
4. Çocuk – terapist ilişkisi önemli

Axline'den farklı olarak eylemlerin arkasındaki duygular hakkında yorum yapılır (vay be, çıldırılmış olmalısın!)

Psikolojik Danışma Sürecinde Uygulamalar

Varsayımlar

1. Çocuklar doğuştan iyi ve yeteneklidir.
2. Çocuklar gelişimsel olarak uygun seçimler yapabilirler ve kendi kendilerini yönetebilirler.
3. Çocuklar içgörü yeteneğine sahiptir
4. Çocuklar kendini çabuk toparlayabilme gücüne sahiptir.
5. Çocuklar sevgi ve kabul görmeye değerdir.
6. Çocuklar başkalarıyla ilişki içinde birlikte büyür ve gelişirler.

Odak psikolojik danışmada değil, danışanda olmalıdır.

Danışana nasıl yardımcı olabilirim
yerine

Bu kişi kendisi hakkında ne anlıyor? Durumunu nasıl anlıyor?

Yansıtıcı Dinleme

PAPAĞANLIK DEĞİLDİR!

Aktif Dinleme (Yansıtma) Modeli

Düzyey	1.Evre	2. Evre	3. Evre
	Şu an nerede olduğuna ilişkin düşünceler ve duygular	Nerede olmak istediğine ilişkin düşünceler ve duygular	Olduğu yerden olmak istediği yere gitmek için planlar
1			
2			X
3	X		
4	X	X	
5	X	X	X

Yaratıcı Yaklaşımlar

Sanat

Müzik

Dans

Drama

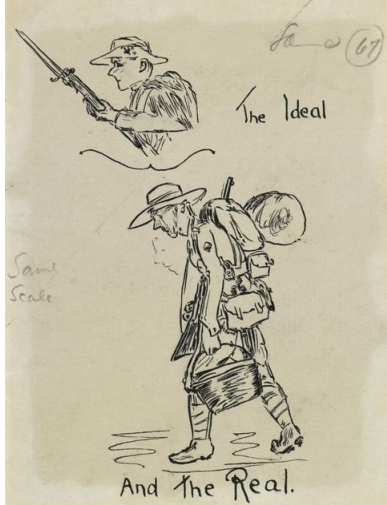
Oyun

Yaratıcı sanat

Psikolojik Danışma Teknikleri

Gerçek ve İdeal Olanı Ayırmak

Gül Ağacı Stratejisi

Kum Tepsisi Terapisi

Kendilik Algısı Aktiviteleri

1. Kendilik Algısı (“özel” olmak ne demek?)

2. Kendine karşı sorumluluk (“özel” olduklarını nasıl gösteriyorlar?)

3. Davranışının sorumluluğunu alma (birine yardım eden ya da zarar veren insanlar nasıl hissediyor?)

Gestalt Terapi Teknikleri

Müzik

Dinle ve ne hissettiğini
yaz

Enstrüman

Ses tonu, beden hareketi

Duyguları canlandırma

Duygu farkındalığı

Kendine odaklan, ne
hissediyorsun

Tatma Zamanı

Ayna, ayna

Aynada ne görüyorsun?

Gestalt Terapi Teknikleri

Dokunma
Oyunları

Alkış, alkış

Güven Kursları

SONUÇ ARAŞTIRMALARI

Etkili mi?

Etkisiz mi?

Tesekkürler!

Soru? Eleştiri? Katkı?

Kaynakça

Smith-Adcock, S. ve Tucker, C. (2021). *Çocuk ve ergenlerle psikolojik danışma. Kuram gelişim ve farklılıklar arasında bağlantı kurma*. Nobel Yayınları, Ankara.